

## KUTSESTANDARD

### KUTSENIMETUS

Kutsetase	Kutsenimetus	Spetsialiseerumine	Nimetus kutsetunnistusel	EKR <sup>1</sup> tase
I	Ehitusplekksepp	puudub	Ehitusplekksepp I	2
II	Ehitusplekksepp	puudub	Ehitusplekksepp II	3
III	Ehitusplekksepp	puudub	Ehitusplekksepp III	4
IV	puudub	puudub	puudub	
V	puudub	puudub	puudub	

### A osa TÖÖ KIRJELDUS

#### A.1 TÖÖVALDKONNAD ja AMETINIMETUSED

Ehitusplekksepad töötavad metallitootmis- ja ehitusettevõtetes.  
Töövaldkonnad: viil- ja lamekatused, fassaadid, vihmavee äravoolusüsteemid, kandvad profiilplekid, ehituslikud lisaplekid.  
Enamlevinud ametinimetuseks on plekksepp.

#### A.2 TÖÖ EESMÄRK JA SISU

Ehitusplekksepp teeb plekitöid. Ta valmistab plekkdetailidele, paigaldab katustele ja fassaadidele plekkdetailide ja plekk-katteid.

Ehitusplekksepp ehitab viilkatuseid – profiilplekk-katuseid ja topeltvaltskatuseid –, mis peavad vett, tuulduvad ning juhivad ära sademevee.

I kutsetase	I kutsetaseme ehitusplekksepp teostab lihtoperatsioone ning töötab juhendamisel või meeskonnas.
II kutsetase	II kutsetaseme ehitusplekksepp töötab iseseisvalt, täidab keerukamaid tööoperatsioone, juhendab ja juhib teisi plekkseppi noortöölisi tööprotsessis.
III kutsetase	III kutsetaseme ehitusplekksepp juhendab ja juhib teisi plekkseppi ning annab edasi kutsealaseid teadmisi ja oskusi. Ta vastutab ressursside jagamise ning teiste töö tulemuste eest. Samuti tuleb tal esindada oma ettevõtet ning suhelda klientidega.

#### A.3 TÖÖÜLESANDED

Ehitusplekksepa tööülesanded	Kutsetase		
	I	II	III
<b>1 Plekkdetailide valmistamine</b>			
1.2 Töökojas või objektil lihtsamate plekkdetailide valmistamine	X	X	X
1.2 Töökojas või objektil plekkdetailide valmistamine	-	X	X
1.3 Töökojas või objektil keeruliste plekkdetailide valmistamine	-	-	X
<b>2 Aluskatte ja roovituse paigaldamine katustele ja seintele</b>			
2.1 Aluskatte ja roovituse paigaldamine lihtsamatele katustele ja seintele	X	X	X
2.2 Aluskatte ja roovituse paigaldamine katustele ja seintele	-	X	X
2.3 Aluskatte ja roovituse paigaldamine keerulistele katustele ja seintele	-	-	X
<b>3 Töökohal vajalike materjalide tõstmine ja ladustamine</b>	X	X	X
<b>4 Plekkdetailide ja plekk-katete paigaldamine fassaadidele</b>			
4.1 Lihtsamate plekkdetailide paigaldamine fassaadidele	X	X	X
4.2 Plekk-katete paigaldamine fassaadidele	-	X	X

<sup>1</sup> EKR- Eesti kvalifikatsiooniraamistik. Tasemekirjeldused vt Kutseseadus lisa 1

4.3 Erikujuliste plekk-katete paigaldamine fassaadidele	-	-	X
<b>5 Vihmaveesüsteemide paigaldamine</b>			
5.1 Standardsete vihmaveesüsteemide paigaldamine	X	X	X
5.2 Standardsete vihmaveesüsteemide mõõdistamine ja paigaldamine	-	X	X
5.3 Standardsete ja erikujuliste vihmaveesüsteemide mõõdistamine ja paigaldamine	-	-	X
<b>6 Profiilplekk-katuste paigaldamine</b>			
6.1 Profiilplekk-katustele valmisdetailide paigaldamine	X	X	X
6.2 Profiilplekk-katuste paigaldamine	-	X	X
<b>7 Topeltvaltuskatuste paigaldamine</b>			
7.1 Lihtsamate topeltvaltuskatuste valmispaanide paigaldamine	-	X	X
7.2 Keeruliste topeltvaltuskatuste (ümarad vormid jne) paigaldamine	-	-	X
<b>8 Tööprotsessis vähem kogunud ehitusplekkseppade juhendamine</b>	-	X	X
<b>9 Projektide ja tööjooniste lugemine, materjalide tellimine</b>	-	X	X
9.1 Tööjooniste lugemine, materjalide tellimine			
9.2 Projektide ja tööjooniste lugemine, tööjooniste koostamine ning materjalide ja tösteseadmete tellimine			
<b>10 Täitedokumentatsiooni koostamine</b>	-	-	X
<b>11 Tööprotsessi juhtimine</b>	-	-	X

#### A.4 TÖÖKESKKOND JA ERIPÄRA

Töötingimused on muutuvad, töötatakse nii töökojas kui rasketes välitingimustes ja kõrgustes. Temperatuur võib kõikuda -15 kuni +30 C. Tuule tugevus võib olla kuni 15 m/s.

#### A.5 TÖÖVAHENDID

Metallitöötlemispingid: giljotiin, valtspink, kantpink. Elektrilised ja mehhaanilised käsitööriistad.

#### A.6 VÕIMED JA EELISTUSED

Ehitusplekksepal peab olema hea füüsiline vorm, hea koordinatsioon, nägemine, kujundlik mõtlemine ja kõrgustaluvus. Olulisel kohal on vastutustunne, kuna tema töös tehtud eksimused võivad tekitada suuri materiaalseid kahjusid valminud ehitustele või selle osadele.

#### A.7 KUTSEALANE ETTEVALMISTUS

Ehitusplekksepana töötamine eeldab üldjuhul vähemalt põhiharidust, III kutsetaseme ehitusplekksepana töötamiseks on vajalik keskharidus. Ehitusplekksepaksa saab õppida töökohal või kursustel.

<b>B OSA KUTSENÕUDED</b>		
<b>B.1 ÜLDISED TEADMISED JA OSKUSED</b>		
1) tööhutus ehitusobjektidel <ul style="list-style-type: none"> <li>• töötsooni ohutus</li> <li>• töötervishoid ja tööhügieen</li> <li>• tuleohutus, tulekustutusvahendid</li> <li>• elektriõhutus, jäätmekäitlus</li> <li>• keskkonnaohutus</li> <li>• esmaabi</li> </ul> 2) ehitamise alused <ul style="list-style-type: none"> <li>• ehitustööde korraldus</li> <li>• ehitised</li> <li>• ehitustööriistad ja –masinad</li> </ul> 3) keeleoskus (eestikeelne kutsealane sõnavara) – B.1 (vt. C.4 Keelte oskustasemetete kirjeldused)                     4) ehitusjooniste lugemine                     5) ehitusmõõdistamine (I kutsetasemel nõue puudub)                     6) tõstetööde läbiviimine                     7) ehitusmaterjalid                     8) erinevad katusetüübid ja nende ehituspõhimõtted		
<b>B.2 TÖÖÜLESANDED/TEGEVUSED</b>		
<b>1 Plekkdetailide valmistamine</b>		
<b>I kutsetase</b>	<b>II kutsetase</b>	<b>III kutsetase</b>
<b>Lihtsamate plekkdetailide valmistamine</b>	<b>Plekkdetailide valmistamine</b>	<b>Keeruliste plekkdetailide valmistamine</b>
1) valib töötlemiseks sobiva materjali 2) märgib vajalikud mõõdud plekile 3) lõikab välja mõõtude järgi detailid 4) valmistab lihtsamad plekkdetailid	1) valib töötlemiseks sobiva materjali 2) koostab lihtsa tööjoonise 3) märgib vajalikud mõõdud plekile 4) lõikab välja mõõtude järgi detailid 5) valmistab plekkdetailid	1) valib töötlemiseks sobiva materjali 2) koostab keerulisema tööjoonise 3) märgib vajalikud mõõdud plekile 4) lõikab välja mõõtude järgi erikujulised detailid 5) valmistab keerulised (ümarad vormid jne) plekkdetailid
<b>2 Aluskatte ja roovituse paigaldamine katustele ja seintele</b>		
<b>I kutsetase</b>	<b>II kutsetase</b>	<b>III kutsetase</b>
<b>Aluskatte ja roovituse paigaldamine lihtsamatele katustele ja seintele</b>	<b>Aluskatte ja roovituse paigaldamine katustele ja seintele</b>	<b>Aluskatte ja roovituse paigaldamine keerulistele katustele ja seintele</b>
1) veendub töötsooni ohutuses 2) paigaldab lihtsamate katuste ja seinte aluskatted 3) paigaldab lihtsamate katuste ja seinte roovitused	1) veendub töötsooni ohutuses 2) paigaldab katuste ja seinte aluskatted 3) paigaldab katuste ja seinte roovitused	1) veendub töötsooni ohutuses 2) paigaldab keeruliste katuste ja seinte aluskatted 3) paigaldab keeruliste katuste ja seinte (ümarad vormid jne) roovitused
<b>3 Töök vajalike materjalide tõstmine ja ladustamine</b>		

I kutsetase	II kutsetase	III kutsetase
1) piirab töötsooni 2) tropib õigesti tõstetavad esemed ja materjalid kasutades lastide haarde abivahendeid 3) juhendab kraanajuhti käemärkide abil 4) ladustab materjalid järgides vastutava isiku juhiseid hoone kandekonstruktsioonide koormamisel	1) piirab töötsooni 2) tropib õigesti tõstetavad esemed ja materjalid kasutades lastide haarde abivahendeid 3) juhendab kraanajuhti käemärkide abil 4) ladustab materjalid järgides vastutava isiku juhiseid ja ladustamisnõudeid hoone kandekonstruktsioonide koormamisel 5) kinnitab materjalid nii, et need ei hakkaks tuule vm mõjul liikuma	1) piirab töötsooni 2) tropib õigesti tõstetavad esemed ja materjalid kasutades lastide haarde abivahendeid 3) juhendab kraanajuhti käemärkide abil 4) ladustab materjalid järgides vastutava isiku juhiseid ja ladustamisnõudeid hoone kandekonstruktsioonide koormamisel 5) määrab materjalide kinnitamise vajaduse 6) kinnitab materjalid nii, et need ei hakkaks tuule vm mõjul liikuma

4 Plekkdetailide ja plekk-katete paigaldamine fassaadidele		
I kutsetase	II kutsetase	III kutsetase
<b>Lihtsamate plekkdetailide paigaldamine fassaadidele</b>	<b>Plekk-katete paigaldamine fassaadidele</b>	<b>Erikujuliste plekk-katete paigaldamine fassaadidele</b>
1) veendub töötsooni ohutuses 2) paigaldab, kinnitab ja tihendab plekkdetaili vastavalt paigaldusjuhisele	1) veendub töötsooni ohutuses 2) vajadusel töötleb plekk-katteid ja lisaplekke 3) paigaldab, kinnitab ja tihendab plekk-katteid ja lisaplekke vastavalt paigaldusjuhisele	1) veendub töötsooni ohutuses 2) vajadusel töötleb erikujulisi plekk-katteid ja lisaplekke 3) paigaldab, kinnitab ja tihendab erikujulisi plekk-katteid ja lisaplekke vastavalt paigaldusjuhisele

5 Vihmaveesüsteemide mõõdistamine ja paigaldamine		
I kutsetase	II kutsetase	III kutsetase
<b>Standardsete vihmaveesüsteemide paigaldamine</b>	<b>Standardsete vihmaveesüsteemide mõõdistamine ja paigaldamine</b>	<b>Standardsete ja erikujuliste vihmaveesüsteemide mõõdistamine ja paigaldamine</b>
1) veendub töötsooni ohutuses 2) koostab valmisdetailidest vihmaveesüsteemi vastavalt paigaldusjuhisele 3) paigaldab, kinnitab ja tihendab vihmaveesüsteemi	1) veendub töötsooni ohutuses 2) määrab vajaliku vihmaveesüsteemi detailide koguse 3) märgib hoonele vihmaveesüsteemi paigaldamiseks vajalikud mõõdud 4) koostab vihmaveesüsteemi vastavalt paigaldusjuhisele 5) paigaldab kinnitab ja tihendab vihmaveesüsteemi	1) veendub töötsooni ohutuses 2) määrab vajaliku vihmaveesüsteemi detailide paigalduslahenduse 3) määrab vajaliku vihmaveesüsteemi detailide koguse 4) märgib hoonele vihmaveesüsteemi paigaldamiseks vajalikud mõõdud 5) koostab vihmavee-

		süsteemi vastavalt paigaldusjuhisele 6) paigaldab kinnitab ja tihendab vihmavee-süsteemi
--	--	---

<b>6 Profiilplekk-katuste paigaldamine</b>		
<b>I kutsetase</b>	<b>II kutsetase</b>	<b>III kutsetase</b>
<b>Valmisdetailide paigaldamine profiilplekk-katustele</b>	<b>Profiilplekk-katuste paigaldamine</b>	<b>Profiilplekk-katuste paigaldamine</b>
1) veendub töötsooni ohutuses 2) paigaldab, kinnitab ja tihendab valmisdetailide ja lisaplekk-katustele vastavalt paigaldusjuhisele	1) veendub töötsooni ohutuses 2) vajadusel töötleb profiilplekke ja lisaplekk-katuseid 3) paigaldab, kinnitab ja tihendab profiilplekk-katuseid ja lisaplekk-katuseid vastavalt paigaldusjuhisele	1) veendub töötsooni ohutuses 2) vajadusel töötleb profiilplekke ja lisaplekk-katuseid 3) paigaldab, kinnitab ja tihendab profiilplekk-katuseid ja lisaplekk-katuseid vastavalt paigaldusjuhisele

<b>7 Topeltvaltskatuste paigaldamine</b>		
<b>I kutsetase</b>	<b>II kutsetase</b>	<b>III kutsetase</b>
	<b>Lihtsamate topeltvaltskatuste paigaldamine</b>	<b>Keeruliste topeltvaltskatuste paigaldamine</b>
	1) veendub töötsooni ohutuses 2) vajadusel töötleb masinvaltspaane ja lisaplekk-katuseid 3) paigaldab ja kinnitab masinvaltspaane vastavalt paigaldusjuhisele 4) sulgeb masinvaltspaani valtsid 5) paigaldab lisaplekk-katuseid vastavalt paigaldusjuhisele	1) veendub töötsooni ohutuses 2) vajadusel valmistab tahvelplekk-katuseid ja lisaplekk-katuseid 3) paigaldab ja kinnitab masinvaltspaane ja tahvelplekk-katuseid vastavalt paigaldusjuhisele 4) sulgeb valtspaani valtsid 5) paigaldab lisaplekk-katuseid vastavalt paigaldusjuhisele

<b>8 Tööprotsessis vähem kogunud ehitusplekkseppade juhendamine</b>		
	<b>II kutsetase</b>	<b>III kutsetase</b>
	1) juhendab vähem kogunud ehitusplekkseppi	1) juhendab vähem kogunud ehitusplekkseppi

<b>9 Projektide ja tööjooniste lugemine, materjalide tellimine</b>		
<b>I kutsetase</b>	<b>II kutsetase</b>	<b>III kutsetase</b>
	<b>Tööjooniste lugemine, materjalide tellimine</b>	<b>Projektide ja tööjooniste lugemine, tööjooniste koostamine ning materjalide ja tösteseadmete tellimine</b>
	1) loeb lihtsamaid tööjooniseid 2) teeb materjalide koguse arvestust 3) tellib materjalid	1) loeb projekte ja tööjooniseid 2) teeb tööjooniseid 3) teeb materjalide koguse arvestust

		4) tellib materjalid 5) tellib tõste- ja transpordivahendid hinnates tõstejõudu ja ulatust ning materjalide mahtu ja kaalu
--	--	---

<b>10 Täitedokumentatsiooni koostamine</b>		
<b>I kutsetase</b>	<b>II kutsetase</b>	<b>III kutsetase</b>
		1) täidab nõuetekohaselt ehituspäevikut 2) hindab kaetud tööde aktide koostamise vajadust 3) koostab kaetud tööde aktid

<b>11 Tööprotsessi juhtimine</b>		
<b>I kutsetase</b>	<b>II kutsetase</b>	<b>III kutsetase</b>
		1) määrab tööoperatsioonide järjekorra ja inimressursside jaotuse 2) juhib ehitusplekkseppade ja abitöölise tööd 3) peab tööaja arvestust ja täidab tööaja tabelit

<b>B.3 NÕUDED KUTSEOMISTAMISEL</b>			
<b>Kutsetase</b>	<b>Töökogemus</b>	<b>Haridustase</b>	<b>Muud nõuded</b>
I	nõue puudub	nõue puudub	Troppija tunnistus Arstitõend kõrgustes töötamiseks Tööohutusalane koolitus Isikukaitse ja julgestusvahendid
II	3-aastane kutsealane töökogemus  Kutsealase koolituse läbinutel nõutav 1-aastane kutsealane töökogemus	nõue puudub	Troppija tunnistus Arstitõend kõrgustes töötamiseks Tööohutusalane koolitus Isikukaitse ja julgestusvahendid Kutsealane täiendkoolitus
III	5-aastane kutsealane töökogemus  II kutsetaseme omanutel on nõutav 2-aastane kutsealane töökogemus	Põhiharidus	Troppija tunnistus Arstitõend kõrgustes töötamiseks Tööohutusalane koolitus Isikukaitse ja julgestusvahendid Kutsealane täiendkoolitus Juhtimisalane baaskoolitus

**C OSA ÜLDINFO JA LISAD**
**C.1 INFO KUTSESTANDARDI KOHTA**

<b>1. Kutsestandardi number kutseregistris</b>	Ehitusplekksepp I 13-27122010-1/3ps Ehitusplekksepp II 13-27122010-2/3ps Ehitusplekksepp III 13-27122010-3/3ps
<b>2. Kutsestandardi koostajad</b>	Ants Mägiveer, FIE Ants Mägiveer Kaupo Pertel, Ruukki Products AS Mati Kitt, Toode AS Aulika Riisenberg, Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus Aivo Kuldmäe, Element Ehitus OÜ
<b>3. Kutsestandardi kavandi tutvustamine</b>	01.-15-09.06 viidi läbi kutsestandardi kavandi tutvustamine, millesse kaasati erinevaid ettevõtteid ja koolitajaid
<b>4. Kutsestandardi kinnitaja</b>	Ehituse, Kinnisvara ja Geomaatika Kutsenõukogu
<b>5. Kutsenõukogu otsuse number ja kuupäev</b>	27.12.2010 nr 11
<b>6. Kutsestandardi kehtivusaeg</b>	01.01.2014
<b>7. Kutsestandardi redaktsioon/versioon</b>	3
<b>8. Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator (NACE)</b>	Ehituse tegevusvaldkond 4522
<b>9. Ametite klassifikaator (ISCO)</b>	Oskus- ja käsitöölised 7131
<b>10. Euroopa kvalifikatsioonide raamistik (EQF)</b>	I kutsetase - 2 II kutsetase – 3,4 III kutsetase - 5
<b>11. Kutset omistav organ</b>	Eesti Ehitusettevõtjate Liit
<b>12. Kutsekoda</b>	www.kutsekoda.ee
<b>13. Valdkond</b>	ehitus
<b>14. Viited õppekavadele eesti hariduse infosüsteemis</b>	

**C.2 KUTSENIMETUS VÕÖRKEELES**
**INGLISE KEELES**

LEVEL	TITLE/
I	Plater Whitesmith
II	Plater Whitesmith
III	Plater Whitesmith
IV	
V	
VENE KEELES	
УРОВЕНЬ	НАЗВАНИЕ
I	Жестящик
II	Жестящик
III	Жестящик

IV	
V	
<b>SOOME KEELES</b>	
I	Peltiseppä
II	Peltiseppä
III	Peltiseppä
IV	
V	

### C.3 KUTSETE SÜSTEEMI TERMINID JA SELETUSED

**Kutsete süsteem** on edukaks kutsealaseks tegevuseks vajalike eelduste loomise terviklik süsteem, mis võimaldab tööturu osapooltel selgelt sõnastada oma huvid ja sõlmida selle alusel tasakaalustatud kokkulepped. Kutsete süsteemi osad on kutsestandardite väljatöötamine ja kutseomistamine.

**Kutse** on teatud valdkonnas tööülesannete täitmiseks vajalik kompetentsus, mille tase on määratud kutsestandardis ja millele vastavus on kinnitatud kutsetunnistuse väljastamisega käesolevas seaduses ettenähtud korras.

**Kutsestandard** on vastava kutseala spetsialistide, tööandjate ja koolitajate koostatud ja kutseenõukogu kinnitatud dokument, milles kirjeldatakse kutsetegevust, tööülesandeid, töökeskkonda ja sätestatakse eeldused ning nõuded kutseomistamisel.

**Kompetentsus** on edukaks kutsealaseks tegutsemiseks vajalik teadmiste, oskuste, kogemuste ja hoiakute kogum.

#### Kutsetasemed

1) I tase – isik on kompetentne tegutsema kutsealal ühesuguses olukorras, tal on kutseoskused ja -teadmised, mis on saadud enamasti kutsealasel väljaõppel, võib vajada töö käigus juhendamist ning vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

2) II tase – isik on kompetentne tegutsema kutsealal erisuguses olukorras, tal on kutseoskused ja -teadmised, mis on saadud enamasti kutsealasel väljaõppel, ta on vilunud ja kogunud, töötab iseseisvalt ning vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

3) III tase – isik on kompetentne tegutsema kutsealal erisuguses ja vahelduvas olukorras, tal on laialdased kutseoskused ja -teadmised, mis on saadud koolituse tulemusena, või vilumused ja kogemused, mis on saadud praktika käigus, on oma kutseala asjatundja ja on võimeline kutseoskusi ja -teadmisi edasi andma. Vajadusel jagab ressursse, korraldab teiste tööd ning vastutab selle eest;

4) IV tase – isik on kompetentne tegutsema kutsealal, mis eeldab tööülesannete analüüsimist ja lahendamist muutuv olukorras, tal on kutseoskused ja -teadmised; korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

5) V tase – isik on kompetentne tegutsema kutsealal, mis eeldab teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste analüüsimist, süstematiseerimist ja edasiarendamist ning õpetamist eeldavaid tööülesandeid muutuv olukorras, omab laialdasi kutsealaseid teadmisi ja oskusi, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

**Kutseomistamine** on protsess, mille käigus hinnatakse kutset taotleva isiku (edaspidi taotleja) kutsealase kompetentsuse vastavust kutsestandardis toodud nõuetele ja väljastatakse kutsetunnistus.

**Kutsetunnistus** on kutset tõendav dokument, mis tõendab isiku kutsealase kompetentsuse vastavust kutsestandardis kehtestatud nõuetele.

**Kutsenõukogu** on laiapõhjaline tööturu osapoolte esindajatest koosnev Kutsekoja juurde moodustatud koostööorgan, mille tegevuse eesmärk on vastavas majandusharus kutsete süsteemi arendamine ja rakendamine.

**Kutset omistav organ** on juriidiline isik või riigi- või valitsusasutus, kellele on antud õigus



kutseid omistada.

**Kutseregister** on riiklik register, mis sisaldab teavet kutseõukogude, kutsestandardite, kutset omistavate organite ning kehtivate kutsetunnistuste kohta.

**KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED**
**Lisa 1**

	A1	A2	B1	B2	C1	C2	
MÕISTMINE	Saan aru tuttavatest sõnadest ja fraasidest, mis puudutavad mind, minu perekonda ja minu vahetut ümbrust, kui inimesed räägivad aeglaselt ja selgelt.	Saan aru fraasidest ja sageli kasutatavatest sõnadest, mis on vahetult seotud mulle oluliste valdkondadega (näiteks info minu ja mu perekonna kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö). Saan aru lühikeste, lihtsate ja selgelt väljahäldatud ütluste põhisust.	Saan aru põhilisest infost selges tavakõnes tuttavalt teemal: töö, kool, vaba aeg jne. Saan aru aeglaselt ja selgelt edastatud raadio- või teleaadete põhisust, kui need käsitlevad päevateemasid või mulle huvitavaid teemasid.	Saan aru pikematest kõnedest ja ettekannetest ning tuttava teema puhul isegi nende keerukamatest nüanssidest. Saan aru enamiku teleuudiste, publitsistikasaadete ja filmide sisust.	Saan aru pikemast tekstist isegi siis, kui see pole selgelt liigendatud ja seosed on esitatud kas kaudselt või vihjamisi. Saan suurema vaevata aru tele-programmidest ja filmidest.	Saan vaevata aru igasugusest kõnest, olenemata sellest, kus seda esitatakse. Saan aru ka kiirkõnest, kui mulle antakse pisut aega hääldeviisiga harjumiseks.	KUULAMINE
	Saan aru tuttavatest nimedest, sõnadest ja väga lihtsatest lausetest näiteks siltidel, plakatitel või kataloogides.	Saan aru väga lühikestest lihtsatest tekstidest. Oskan leida eeldatavat spetsiifilist informatsiooni lihtsatest igapäevatekstidest (näiteks reklaamid, tööpakkumised, prospektid, menüüd, sõiduplaanid), samuti saan aru lühikestest lihtsatest isiklikest kirjadest.	Saan aru tekstidest, mis koosnevad sagedamini esinevatest või minu tööga seotud sõnadest. Saan aru sündmuste, mõtete ja soovide kirjeldusest isiklikes kirjades.	Saan aru aktuaalsetel teemadel kirjutatud artiklitest, kus autorid väljendavad meeleid kindlaid seisukohti või vaatenurki. Saan aru tänapäevasest proosast.	Saan aru pikadest ja keerulistest tekstidest, nii olustikulistest kui ka kirjanduslikest, tajudes nende stiililist eripära. Saan aru erialastest artiklitest ja pikematest tehnilistest juhenditest isegi siis, kui need vahetult ei puuduta minu eriala.	Saan vaevata aru kõigist kirjaliku teksti liikidest, sealhulgas abstraktsetest, struktuurilt ja/või keeleli- selt keerulistest tekstidest, näiteks käsiraamatutest, erialastest artiklitest ja ilukirjandusest.	LUGEMINE
RÄÄKIMINE	Oskan lihtsal viisil suhelda tingimusel, et vestluspartner aeglaselt räägib, vajadusel öeldut kordab või ümber sõnastab ning mind vestlemisel aitab. Oskan küsida lihtsaid küsimusi ja neile vastata.	Saan hakkama igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel teemadel. Oskan kaasa rääkida, ehkki ma ei oska veel ise vestlust juhtida.	Saan enamasti keelega hakkama maal, kus see on kasutusel. Oskan ettevalmistuseta vestelda tuttavalt, huvitava või olulisel teemal: pere, hobi, töö, reisimine ja päevasündmused.	Oskan vestelda piisavalt spontaanselt ja ladusalt, nii et suhtlemine keelt emakeelena kõnelevate inimestega on täiesti võimalik. Saan aktiivselt osaleda aruteludes tuttavalt teemal, oskan oma seisukohti väljendada ja põhjendada.	Oskan end mõistetavaks teha ladusalt ja spontaan-selt, väljendeid eriti otsi-mata. Oskan kasutada keelt paindlikult ja tulemuslikult nii ühiskondlikel kui ka tööalastel eesmärkidel. Oskan avaldada mõtteid ja arvamusi ning vestluses teemat arendada.	Saan vaevata osaleda igas vestluses ja diskussioonis ning oskan idioome ja kõnekeelseid väljendeid. Oskan täpselt edasi anda tähendusvarjundeid. Vajadusel oskan lausungi ümber sõnastada, nii et vestluses osalejad seda vaevalt märkavad.	SUULINE SUHTLUS
	Oskan kasutada lihtsaid fraase ja lauseid kirjeldamaks kohta, kus elan, ja inimesi, keda tunnen.	Oskan kasutada mitmeid fraase ja lauseid, et kirjeldada oma perekonda ja teisi inimesi, elutingimusi, hariduslikku tagapõhja, praegust või eelmist tööd.	Oskan lihtsate seostatud lausetega kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja kavatsusi. Oskan lühidalt põhjendada ning selgitada oma seisukohti ja plaane. Oskan edasi anda jutu, raamatu ja filmi sisu ning kirjeldada oma muljeid.	Oskan selgelt ja üksik-asjalikult käsitleda ainet laias teemaderingis, mis puudutab minu huvialasid. Oskan selgitada oma seisukohti aktuaalsetel teemadel, tuues välja erinevate arvamuste poolt- ja vastuargumendid.	Oskan keerulisi teemasid täpselt ja üksikasjalikult kirjeldada, välja tuua alateemad ja olulisemad punktid ning teha kokkuvõtet.	Oskan esitada selge ja ladusa, kontekstile vastavas stiilis kirjelduse või põhjenduse, millel on loogiline ülesehitus, mis aitab kuulajal märgata ja meelde jätta kõige olulisemat.	SUULINE ESITUS
KIRJUTAMINE	Oskan kirjutada lühikest ja lihtsat teadet (näiteks postkaarti puhkuse-tervitusetega) ning täita formulare (näiteks hotelli registreerimislehte, kus küsitakse isikuandmeid: nime, aadressi, rahvust/kodakondsust).	Oskan teha märkmeid ja koostada väga lihtsat isiklikku kirja, näiteks kellegi tänamiseks.	Oskan koostada lihtsat seostatud teksti tuttavalt või mulle huvi pakuval teemal. Oskan kirjutada isiklikku kirja, milles kirjeldan oma kogemusi ja muljeid.	Oskan kirjutada selgeid ja detailseid tekste mulle huvi pakuvas teemaderingis. Oskan kirjutada esseed, aruannet või referaati, edastamaks infot ning kommenteerides ja põhjendades oma seisukohti. Oskan kirjutada kirju, milles tõstan esile kogemuste ja sündmuste mulle olulisi aspekte.	Oskan ennast väljendada selges, hästi liigendatud tekstis, avaldades oma arvamust vajaliku põhjalikkusega. Oskan kirjutada kirja, esseed või aruannet keerukal teemal ja esile tõsta olulisemat. Oskan lugejast lähtuvalt kohandada oma stiili.	Oskan kirjutada ladusalt ja selgelt vajalikus stiilis. Oskan koostada keerulisi kirju, aruandeid või artikleid, esitada ainet loogiliselt liigendatuna nii, et lugeja suudab eristada olulist. Oskan koostada erialaseid ja ilukirjanduslikke sisukokkuvõtteid, annotatsioone ning retsensioone.	KIRJUTAMINE

**Euroopa Nõukogu keeleoskustasemete süsteem: enesehindamise skaala**